

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 13/05192
Saksbehandler Kristin Syvertsen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø	27.11.2013	105/13
2 Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Vest-Agder	20.02.2014	2/14
3 Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø	12.03.2014	15/14

Fylkeskommunens satsing på bokkvalitet og stedsutvikling

Fylkesrådmannens forslag til vedtak:

Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø tar saksfremlegget til orientering og vil spesielt vektlegge følgende:

1

Fylkeskommunens målsetting med satsingen er at regionen spesielt skal utmerke seg ved attraktive bo- og sentrumsområder. Videre skal eksisterende kvaliteter knyttet til våre byer og tettsteder tas vare på og utvikles videre.

2

Fylkeskommunen legger opp til å få en mer systematisk og kunnskapsbasert satsing på bokkvalitet og stedsutvikling.

3

Fylkeskommunen vil bidra faglig og økonomisk til prosjekter knyttet til stedsutvikling og bokkvalitet som grunnlag for større planarbeid. I denne sammenheng prioriteres prosjekter som er omtalt i samarbeidsavtalene mellom kommunene og fylkeskommunen.

4

Fylkeskommunen legger opp til å komme tidlig inn i planen/prosjektene og gjennom dialog med kommunen avklare hva fylkeskommunen best kan bidra med slik at kommunen får tilført nødvendig faglig kompetanse. Videre ønskes å kunne bidra underveis i prosessen og at det etter avsluttet prosjekt legges opp til en felles evaluering med kommunen.

5

Fylkeskommunen satser på langtidsrettet kompetanseoppbygging blant aktuelle aktører.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Vest-Agder har behandlet saken i møte 20.02.2014 sak 2/14

Møtebehandling

Kristin Syvertsen orienterte om saken.

Representanten Siri Topstad fremmet følgende to tilleggspunkter:

1. *En utvidet forståelse av begrepet universell utforming legges til grunn i fylkeskommunens kompetanseutvikling.*
2. *Råd for funksjonshemmede er viktige medspillere. Disse bør i større grad enn i dag trekkes inn i satsingen på bokkvalitet og stedsutvikling. Ofte ser vi at det skapes en felles kompetanseplattform uten at råd for funksjonshemmede er en del av denne prosessen.*

Votering

Fylkesrådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Topstads forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1

Fylkeskommunens målsetting med satsingen er at regionen spesielt skal utmerke seg ved attraktive bo- og sentrumsområder. Videre skal eksisterende kvaliteter knyttet til våre byer og tettsteder tas vare på og utvikles videre.

2

Fylkeskommunen legger opp til å få en mer systematisk og kunnskapsbasert satsing på bokkvalitet og stedsutvikling.

3

Fylkeskommunen vil bidra faglig og økonomisk til prosjekter knyttet til stedsutvikling og bokkvalitet som grunnlag for større planarbeid. I denne sammenheng prioriteres prosjekter som er omtalt i samarbeidsavtalene mellom kommunene og fylkeskommunen.

4

Fylkeskommunen legger opp til å komme tidlig inn i planen/prosjektene og gjennom dialog med kommunen avklare hva fylkeskommunen best kan bidra med slik at kommunen får tilført nødvendig faglig kompetanse. Videre ønskes å kunne bidra underveis i prosessen og at det etter avsluttet prosjekt legges opp til en felles evaluering med kommunen.

5

Fylkeskommunen satser på langtidsrettet kompetanseoppbygging blant aktuelle aktører.

6

En utvidet forståelse av begrepet universell utforming legges til grunn i fylkeskommunens kompetanseutvikling.

7

Råd for funksjonshemmede er viktige medspillere. Disse bør i større grad enn i dag trekkes inn i satsingen på bokkvalitet og stedsutvikling. Ofte ser vi at det skapes en felles kompetanseplattform uten at råd for funksjonshemmede er en del av denne prosessen.

Arkivsak-dok. 13/05192-1
Saksbehandler Kristin Syvertsen

Saksgang
1 Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø

Møtedato
27.11.2013

FYLKESKOMMUNENS SATSING PÅ BOKKVALITET OG STEDSUTVIKLING

Fylkesrådmannens forslag til vedtak:

Hovedutvalg for samferdsel, areal og miljø tar saksfremlegget til orientering og vil spesielt vektlegge følgende:

1

Fylkeskommunens målsetting med satsingen er at regionen spesielt skal utmerke seg ved attraktive bo- og sentrumsområder. Videre skal eksisterende kvaliteter knyttet til våre byer og tettsteder tas vare på og utvikles videre.

2

Fylkeskommunen legger opp til å få en mer systematisk og kunnskapsbasert satsing på bokkvalitet og stedsutvikling.

3

Fylkeskommunen vil bidra faglig og økonomisk til prosjekter knyttet til stedsutvikling og bokkvalitet som grunnlag for større planarbeid. I denne sammenheng prioriteres prosjekter som er omtalt i samarbeidsavtalene mellom kommunene og fylkeskommunen.

4

Fylkeskommunen legger opp til å komme tidlig inn i planen/prosjektene og gjennom dialog med kommunen avklare hva fylkeskommunen best kan bidra med slik at kommunen får tilført nødvendig faglig kompetanse. Videre ønskes å kunne bidra underveis i prosessen og at det etter avsluttet prosjekt legges opp til en felles evaluering med kommunen.

5

Fylkeskommunen satser på langtidsrettet kompetanseoppbygging blant aktuelle aktører.

Vedlegg:

Planlegging, stedsutvikling og bokkvalitet – Helsinki

Bakgrunn for saken

Å bidra til positiv utvikling og økt innbyggertall er en vesentlig målsetning for de fleste fylkeskommuner. Regioner og kommuner konkurrerer om å tiltrekke seg beboere, næringsliv og brukere. I denne sammenheng vurderes attraktive byer/ tettsteder og gode bomiljøer som vesentlige faktorer. Fylkeskommunen vil legge opp til en mer helhetlig og strukturert politikk for å fylle rollen som regional utviklingsaktør ved å bidra til at eksisterende kvaliteter knyttet til våre byer og tettsteder videreutvikles. Dette må skje i nær dialog med kommunene. Videre er det aktuelt å søke samarbeid med Aust-Agder fylkeskommune som allerede har startet opp en større satsing på stedsutvikling og de historiske byene. Det vises for øvrig til fylkeskommunens sak: Fylkeskommunens behandling av plan – og enkeltsaker (Fylkesutvalget 07.02.12) der prioritering av planbehandlingen var tema.

Hensikten med saken som nå legges fram er å tydeliggjøre fylkeskommunens satsing på bokvalitet og stedsutvikling. I den forbindelse har vi utformet følgende målsetninger:

- *Regionen skal utmerke seg ved attraktive bo- og sentrumsområder.*
- *Eksisterende kvaliteter knyttet til våre byer og tettsteder skal tas vare på og videreutvikles.*

Det er viktig å tydeliggjøre de ulike myndigheters roller og hva som forventes av de ulike aktørene.

- Staten ved Regjeringen legger føringer gjennom regelverk og rammebetingelser. Det vises bl.a. til St. Meld. nr. 17(2012 – 2013) Byggje – bu – leve. Videre vises det til de Statlige planretningslinjene for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging som nå har vært på høring.
- Fylkeskommunen har ansvar for planarbeid på regionalt nivå. Fylkeskommunen har videre ansvar for veiledning overfor kommunene med hensyn til arealplanlegging og utvikling av steder og boligområder.
- Kommunen har ansvar for utvikling av arealbruken, utarbeiding av lokal bolig og stedspolitikk samt den praktiske gjennomføringen.

Regional politikk

Fylkeskommunens satsing på bokvalitet og stedsutvikling følger opp følgende vedtatt politikk:

- Regionplan Agder 2020 peker i tilknytning til satsingsområdet "*Det gode livet*" på de mange verdifulle bygdesamfunn og tradisjonsrike kystbyer. Videre heter det at stedsutvikling bidrar positivt til å ta vare på kulturarven, kulturlandskapet og forbedre levekårene. Identiteten til byene og tettstedene må forsterkes ved å finne en god balanse mellom vern og utvikling.

- **Regional planstrategi**
Plan- og miljøseksjonen vil i samarbeid med Fylkeskonservator utarbeide en strategi for utvikling av sørlandsbyene (de historiske byene). Strategien skal bidra til å tydeliggjøre hvordan Sørlandsbyene kan utvikles uten at særpreget reduseres. Her vil det være nødvendig å hente inn kompetanse for å avklare hva som kjennetegner de historiske byene og hvordan revitalisering kan bidra til å styrke deres egenart. Det legges videre opp til at prosjektet *Revitalisering av Hollenderbyen* knyttet opp til *Smaabyen Flekkefjord* kan utgjøre en form for forprosjekt. Dette plandokumentet vil imidlertid også utgjøre et viktig grunnlag for arbeidet med nevnte strategi.
- **Samarbeidsavtalene med kommunene.**
I de vedtatte samarbeidsavtalene med kommunene er bokkvalitet og stedsutvikling sentrale satsingsområder. Det er viktig å følge opp disse prosjektene.
- **Behandling av plan- og enkeltsaker.**
Bokkvalitet og stedsutvikling utgjør viktige interesseområder for fylkeskommunen ved behandling av kommunale planer. Her er det kommuneplaner og større reguleringsplaner for sentrumsområder som i denne sammenheng er viktigst. Det vises for øvrig til sak Fylkeskommunens behandling av plan- og enkeltsaker, behandlet i fylkesutvalget 07.02.12.
- **Stedsutvikling og bokkvalitet følges årlig opp i fylkeskommunens budsjett.**

Regionale planer

Følgende regionale planer vurderes som relevante:

Listerplanen 2006

En rullering av Listerplanen er varslet i regional planstrategi. Listerplanen har kultur og steds-kvalitet som ett av satsingsområdene og vurderes å fortsatt være relevant. Her legges det vekt på følgende:

- steds-kvalitet og stedsidentitet
- senterstruktur og arealbruk
- attraktive sentra og stedsutviklingsprosjekter i kommunene
- kultur, opplevelser og aktiviteter

Regionplan Lindesnes 2009

Bo- og stedsutvikling er ikke tema i planen.

Regional plan for Kristiansandsregionen 2011

Som en del av den anbefalte strategien presenteres styrking av eksisterende sentre. I denne sammenheng pekes det på følgende elementer som utgangspunkt for sentrenes attraktivitet:

- God tilgjengelighet, inkludert godt tilrettelagt parkering og et godt kollektivtrafikktilbud
- Konsentrasjon, det vil si at senteret ikke er for utflytende med lange gangavstander

- Opplevelsestilbud for øvrig i senteret
- Kvalitet, inkludert gode handlebetingelser

Status - hvor er vi i dag?

Forum for stedsutvikling i Vest-Agder som fylkeskommunen hadde ansvar for gjennomførte en rekke samlinger for kommunene. Hensikten var å øke kunnskap om miljøkvalitet i byer og tettsteder på 1990-tallet. Forumets virksomhet resulterte i flere rapporter og boken 3 byer på Sørlandet (1997).

Fylkeskommunen har siden engasjert seg i stedsutvikling og bokkvalitet gjennom følgende:

- Bidratt til utarbeidelse av mulighetsstudier og annet utredningsarbeid som grunnlag for kommunalt planarbeid.
- Gjennom behandling av kommunale planer vært opptatt av å ivareta og utvikle kvaliteter i våre byer, steder og bomiljøer
- Kurs/seminarer/konferanser

I løpet av de siste årene er det blant annet satset på følgende:

Mulighetsstudier mv.

- Marnardal: Øyslebø- Lauvdal, Bjelland
- Audnedal: Byremo,
- Audnedal : Konsmo inklusiv Konsmoparken
- Hægebostad: Skeie – Eiken, Tingvatn – Snartemo -Birkeland
- Søgne: Tangvall
- Kvinesdal – Knaben
- Kvinesdal – Parallell arkitektoppdrag i Liknes

Arkitektkonkurranser:

- Lyngdal: Kvåsfossen – Formidlingssenter
- Lindesnes - Bibliotek
- Kvinesdal: Liknes - Svømmehall
- Flekkefjord: Gangbro
- Vennesla - Bibliotek

Kurs/seminar/studietur

- Humanistisk byplanlegging (Gehl-kurs) som utgjør et 6-dagers opplegg ble gjennomført i januar- februar 2012. Dette var et samarbeidsprosjekt mellom Aust-Agder og Vest-Agder fylkeskommuner og med deltakere fra begge fylkeskommunene.
- Studietur til Helsinki for plan- og miljøseksjonen i august 2012. Det vises til vedlagte rapport.

- Seminaret "Bokkvalitet – etterlyses!" ble gjennomført i november 2012 med ca 100 deltakere fra kommuner, utbyggere og fagfolk både fra Aust- og Vest-Agder. Hensikten med seminaret var å rette oppmerksomheten på kvaliteten i boligområder – fra plan til ferdig utbygd boligområde.

Strategi - veien til målet

De overordnede målene skal nås gjennom en mer systematisk og kunnskapsbasert satsing på bokkvalitet og stedsutvikling:

- gjennom behandling av plan- og enkeltsaker formidle viktig og nyttig kunnskap
- bidra faglig og økonomisk til prosjekter knyttet til stedsutvikling og bokkvalitet som grunnlag for større planarbeid. I denne sammenheng prioriteres prosjekter som er omtalt i samarbeidsavtalene mellom kommunene og fylkeskommunen.
- komme tidlig inn i prosjektene og gjennom dialog med den aktuelle kommunen avklare hva fylkeskommunen best kan bidra med slik at kommunen får tilført nødvendig faglig kompetanse og gis mulighet for å bidra underveis i prosessen. Videre legges det opp til en felles evaluering av sluttproduktet.
- satse på langtidsrettet kompetanseoppbygging blant aktuelle aktører.

Planbehandling

Kommunen bør gjennom arbeidet med overordnede planer utforme målsettinger og strategier for hvordan det eventuelt skal satses på å utvikle attraktive bolig- og sentrumsområder. Dette bør først og fremst omhandles i kommuneplanens samfunnsdel og videre følges opp i kommuneplanens arealdel. Temaene er ellers relevante i kommunedelplaner og større reguleringsplaner som omfatter sentrums- og tettstedsområder og /eller større boligområder. Fylkeskommunen har i denne sammenheng en viktig veilederrolle.

I planer som omfattes av sentrums – og boligområder vurderes det som viktig å legge til rette for :

- variert botilbud – gode boliger med tilfredsstillende sollys
- gode utearealer for lek og opphold må være terreng- og landskapsmessig egnet og må ha tilstrekkelig med sollys.
- funksjonelle og trivelige sosiale møteplasser
- gode rammer for handel, service og kulturtilbud tilpasset stedets naturlige betingelser
- grønnstruktur som innbyr til rekreasjon og utøvelse av friluftsliv

- legge til rette for miljøvennlig transport som kollektivtrafikk, gang- og sykkel
- tilgjengelighet for alle
- kulturmiljøer – eldre bygg og anlegg utgjør viktige ressurser som må ivaretas og bygge videre på.
- Godarkitektur med respekt for eksisterende bebyggelse

Virkemidler

Fylkeskommunen mener det er avgjørende at kommunen får nødvendig kompetanse tidlig i prosessen når det gjelder større og viktig planarbeid. Fylkeskommunens viktigste virkemidler i denne sammenhengen er faglig og økonomisk støtte til ulike former for utredningsarbeid samt veiledning/ kunnskapsformidling. Dersom fylkeskommunen engasjerer seg i større prosjekter bør det gjennom dialog med kommunen finne fram til hva som er kommunens behov. I denne sammenhengen er stedsforståelse viktig. Dette fører til at fylkeskommunen i slike sammenhenger må spille en mer aktiv rolle ut i kommunene.

Ulike steder trenger ulik tilnærming med hensyn til type prosjekt som bør settes i gang som grunnlag for ordinært planarbeid etter plan- og bygningsloven. I denne sammenhengen kan fylkeskommunen bidra med følgende virkemidler:

- mulighetsstudie
- arkitektkonkurranse /parallelloppdrag
- verksted(workshop).

Før prosjekt settes i gang er det svært viktig at forventningene til både kommunen og fylkeskommunen er avklart. Tiltaket skal bidra til at resultatet av planarbeidet er økt kvalitet til den planlagte bebyggelse og anlegg.

Hvem og hvordan involvering skal skje bør videre avklares tidligst mulig. For å skape gode steder og boligområder er det viktig at ulike fagfolk blir trukket med i prosessen. Gjennom dialog med kommunen bør det avklares hvilke type kompetanse det er behov for.

Ved planer om større, viktig bebyggelse for byen/stedet bør fylkeskommunen vurdere å bidra til en arkitektur som styrker stedets særpreg. Her er det viktig å legge til grunn stedets struktur, bebyggelsens plassering, utforming og størrelse.

Kommunene har ansvar for å legge opp til planprosesser som sikrer muligheter for en bred medvirkning fra allmennheten og som ledd i dette arbeidet er det nødvendig at innbyggernes engasjement og kunnskapsnivå knyttet til bokvalitet og stedsutvikling økes. Lokalpolitikere, representanter fra kommuneadministrasjonen, næringsliv, frivillige organisasjoner samt barn og unge er viktige deltakere.

Utredningsarbeid

Mulighetsstudier

Gjennom mulighetsstudie vil forskjellige løsninger knyttet til ulike funksjoner og infrastruktur vurderes. Fylkeskommunen gir kommunene støtte til slikt arbeid for å få et bedre grunnlag for det ordinære planarbeidet. Som allerede nevnt forutsettes det at studien vil bidra til økt kvalitet på planarbeidet.

Kommunen må ha en klar hensikt med å få utarbeidet en mulighetsstudie; hva slags behov er det som ligger til grunn og hvilke arealer/funksjoner ønskes å få vurdert. Hvor nyttig en mulighetsstudie blir i det videre planarbeidet er avhengig av bestillingen og det er derfor spesielt viktig at aktørene innehar bestillerkompetanse. Det er kommunen som ansvaret for å bestille oppdraget.

Videre er det viktig at mulighetsstudien legger realistiske parametere til grunn og hvordan man skal sette sammen et utredningsteam er igjen avhengig av de sentrale problemstillingene. Fylkeskommunen må på sin side avklare hvilke forventninger en har til utredningsarbeidet og være en aktiv part i prosessen. Det bør foretas en form for evaluering i ettertid for å få vurdert nytten av utført mulighetsstudie.

Arkitektkonkurranser/parallelloppdrag

I tillegg til mulighetsstudier kan arkitektkonkurranser og parallelle oppdrag være aktuelle som forarbeid til planer for byer og tettsteder.

Arkitektkonkurranser kan gjennomføres som åpne eller begrensede plan og designkonkurranser. Innbyder må på forhånd ha utarbeidet et program for konkurranse som beskriver hvilke forhold som skal belyses i planleggingen. Når konkurranseforslagene etter et visst angitt tidsrom er innlevert, vurderes forslagene (anonymt) av en jury bestående av politikere og fagfolk. Det er vanlig å fordele en viss sum til premiering samtidig som det kan angis i konkurransen at intensjonen er at vinneren gis i oppdrag å f.eks. utarbeide reguleringsplan for området. Det vil i regelen være tillatt å ta inn elementer fra samtlige innleverte forslag i den endelige planen.

Parallelle oppdrag har mye til felles med arkitektkonkurranser, men her vil forslagene utarbeides med større grad av medvirkning fra oppdragsgiver underveis i prosessen. Dette kan gjennomføres ved bruk av ett eller flere evalueringsmøter før endelig innleveringsfrist.

Gjennomføring av arkitektkonkurranser/parallelle oppdrag er i regelen mer arbeids- og kostnadskrevende enn mulighetsstudier, men kan til gjengjeld få frem flere ulike ideer og kreative løsninger.

Kriterier for å få fylkeskommunale midler:

For at et prosjekt skal få tildelt økonomisk støtte fra fylkeskommunen bør følgende forhold foreligge:

- Prosjektet bør i utgangspunktet omfattes av samarbeidsavtalen

- Prosjektet skal utgjøre et grunnlag for større planarbeid som skal igangsettes– (kommunedelplan eller reguleringsplan)
- Området må omfatte bygdesenter eller tettsted - eventuelt nytt større boligområde - utfordringer knyttet til infrastruktur (en viss grad av kompleksitet)
- Området må være klart avgrenset
- Prosjektet bør ha overføringsverdi (gode eksempler)
- Kommunen må ha ressurser til å følge opp arbeidet
- Krav til prosess og organisering må sikre en bred medvirkning
- I utgangspunkt skal utgiftene deles likt mellom kommunen og fylkeskommunen

Kompetanseoppbygging

Seminarvirksomhet

Dialogseminarer/ verksteder (workshops) er ledd i den prosessrettede satsing som skal involvere både kommunenes administrasjon, politikere, ulike private faggrupper og kommunens innbyggere. For å få skreddersydde dialogseminarer/verksteder vil det tas direkte kontakt med de aktuelle kommunene for å få et best mulig program tilpasset de utfordringene kommunene står overfor.

Det anbefales at slikt seminar/verksted kan være innledningen på en prosess, spesielt knyttet til mulighetsstudien. Dessuten bør det satses på å få med foredragsholdere som har spesiell kompetanse på stedsutvikling og som har faktiske kunnskaper om det aktuelle stedet. Gjennom seminarer/workshop er det også viktig å involvere lokale ildsjeler.

Videre arrangeres det mange aktuelle kurs knyttet til bokvalitet og stedsutvikling og det anbefales å sende representanter fra kommunene på kurs. Videre bør kommunene få kunnskap om bestilling og prosesskompetanse. Vest-Agder fylkeskommune vil også arrangere "skreddersydde" kurs knyttet til spesielle tema som er av betydning for kommunene. Ved å satse på mindre, skreddersydde kurs kan man legge opp til at problemstillinger som for eksempel er felles for de historiske byene eller for eksempel de "Indre bygdene".

Samarbeid

Fylkeskommunen har ansvar for ulike interesser knyttet til bo- og stedsutvikling og det er svært viktig å få til et best mulig samarbeid internt. Et godt samarbeid med kommunene er også avgjørende for en positiv utvikling. Det vises for øvrig til samarbeidsavtalene mellom kommunene og Vest-Agder fylkeskommune.

Videre er som tidligere nevnt Aust-Agder fylkeskommune en viktig samarbeidspartner. Aust-Agder har et eget prosjekt knyttet til stedsutvikling med egen prosjektleder. De historiske byene utgjør et viktig arbeidsfelt. Det er opprettet et nettverk for Sørlandsbyene i Aust-Agder. Det legges også opp til samarbeid med UIA

og eventuelt andre for felles seminarer/kurs mv. og for å innhente mer kunnskap som beslutningsgrunnlag

- Arbeide for å etablere dr.grads stipend ordninger og/ eller samarbeid om mastergradsoppgaver.
- Husbanken, Agder Wood og Byggeskikksenteret: Samarbeidet skal spesielt ta for seg miljøvennlige bygg og bokvalitet, eksempelvis utvikling av energieffektive nybygg og miljøvennlig rehabilitering av eldre bygg.

Byggeskikksenteret i Flekkefjord

Byggeskikksenter i Flekkefjord ble etablert i 2011 og senteret kan spesielt bidra når det gjelder satsingen knyttet til Sørlandsbyene. Senteret har til nå konsentrert seg om restaurering av eldre bebyggelse. Det legges opp til at Byggeskikksenteret også vil kunne gi innspill til samtidens byggeskikk. Et viktig tema i denne sammenhengen er hvordan kan Sørlandsbyene utvikle seg og revitaliseres uten at særpreget svekkes. Det er derfor viktig at senteret også innehar kompetansen innenfor planlegging, spesielt med tanke på lokale forhold. Å knytte Byggeskikksenteret opp mot Akademia vurderes som en forutsetning for å lykkes.

Internasjonalt samarbeid/studieturer

- Interreg prosjekter:
Det er flere av EU sine Interreg prosjekter som har stedsutvikling på dagsorden, men fylkeskommune har ikke vært en spesiell aktiv part i dette.
- Studieturene kan være svært viktige i forbindelse med kunnskapsoppbygging, men også som inspirasjonskilder. På den måten kan man få sett sine egen utfordringer i et nytt lys og dermed åpne opp for andre og kreative løsninger. Studieturen til Helsinki i Finland er et eksempel på en studietur som har gitt svært nyttig kunnskap, jfr. vedlagt rapport.

Kristiansand, 04.11.2013

Kenneth Andresen
regionalsjef

Kristin Syvertsen
Seksjonsleder, plan- og miljø